

“Sense traure mèrits a Francesc Boix, hem de reivindicar la figura del fotògraf tortosí Antoni Garcia”

ENTREVISTA A

Núria Aragonès publica una recerca sobre el pres tortosí a Mauthausen, per a traure de l'oblit una figura clau en la preservació d'imatges sobre l'extermini nazi

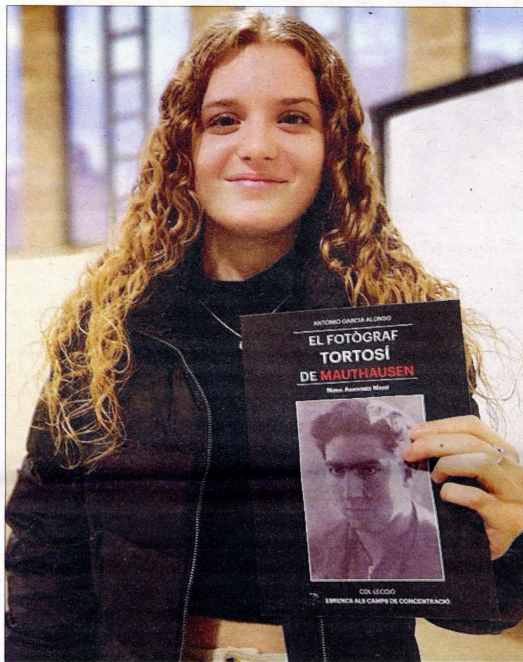
Tortosa Oriol Gracià

El coneixement que tenim sobre la història dels camps d'extermini nazi seria una mica diferent si no fos pel llegat de persones com el tortosí Antoni Garcia. Presoner republicà a Mauthausen, va treballar al laboratori fotogràfic del centre al costat d'un altre català, Francesc Boix. Amb la complicitat de tota una xarxa de contactes clandestina van aconseguir camuflar i traure del recinte centenars de negatius de les fotografies que els responsables de les SS preniën en el seu dia a dia. Unes imatges, parcials, sí, però que van ser clau per a acusar els criminals nazis en els processos de Nuremberg i Dachau. A diferència de Francesc Boix, figura enaltida i àmpliament estudiada, el paper d'Antoni Gracià en tot este afer ha quedat sempre en un segon -sinó tercer- pla. Ara, la tortosina Núria Aragonès Maigí acaba de publicar un

fotògraf tortosí a Mauthausen, el seu treball de recerca de batxillerat. EL volum forma part de la col·lecció *Ebrencs als camps de concentració* que promou l'entitat Amics i Amigues de l'Ebre amb la voluntat de difondre les investigacions sobre memòria històrica dels estudiants del territori.

Pregunta: Com arribes a Antoni Garcia?

Resposta: Fa tres anys, després de veure la pel·lícula *El fotògraf de Mauthausen*, de la directora barcelonina Mar Tarragona, em vaig interessar per la figura de Francesc Boix. El film unia dos dels meus interessos: la història de la Segona Guerra Mundial i la fotografia. Parlant-ne amb ma mare, que és professora de secundària i ha treballat molts temes de memòria històrica amb els alumnes, va suggerir-me que fes el treball de recerca de batxillerat sobre el tema, però focalitzant-ne la investigació en Antoni

Garcia.

P: De fet, a la pel·lícula, Antoni Garcia gairebé ni s'hi esmenta.

R: Sí, és una constatació de com la figura de Garcia s'ha menystingut, de com ha quedat eclipsada pel pes que des de la política i la

historiografia s'ha donat a Francesc Boix. Després de fer la recerca vaig estar a punt d'escriure als productors del film, que és parcial i ple de llicències narratives que hi afegixen èpica, però no s'ajusten del tot a la realitat. Si algun dia es fa un nou

film sobre este període històric, espero que Garcia hi tinga el pes que es mereix.

P: Per què creus que no s'ha reconegut la seua faena?

R: En el meu treball no he volgut traure el mèrit que va tenir Francesc Boix en la preservació i difusió de les imatges, però sí que he volgut fer un reconeixement a Antoni Garcia, que hi va jugar un paper tant o més important. En alguna entrevista, ell mateix explica que Boix estava més ben connectat al Partit Comunista i que este fet va donar volada a la seua figura. Garcia potser tenia un caràcter més modest i fins i tot va acabar renegant del partit. Però això no trau mèrit a tot el que va fer.

P: El reconeixement arriba tard?

R: Antonio Garcia va morir a França l'any 2000. No fa tants anys d'això. Em sap greu que no se li hagués pogut fer un reconeixement tal com cal en vida. Espero que amb el meu treball pugui revertir una mica este desgreuge.

P: La recerca ha estat complicada?

R: No és una figura gaire estudiada, tot i que apareix al llibre *Catalans als camps nazis*, de Montserrat Roig, i que historiadors com David Wingeate Pike li van dedicar alguns treballs. N'he llegit tot el que he pogut, he consultat arxius i sobretot he parlat amb els seus familiars, especialment amb el seu fill Claude i el seu nebot Sisco Ollé, entre d'altres fonts. Al treball hi adjunto bibliografia consultada i referències de documents per si algun investigador està interessat a aprofundir encara més en el paper que Antoni Garcia va jugar per a preservar la memòria dels qui van patir l'extermini nazi. ■